

УДК 658.1:005

Салій О.Т. аспірант спеціальності 073 Менеджмент**Науковий керівник:** Андрусів У.Я., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та адміністрування*(Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна)*

УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

Постійна глобалізація економіки та нестабільність на ринках все більше спонукає до поглибленого вивчення процесів управління підприємствами, зокрема управління їх стратегічним розвитком. Вітчизняні економісти та менеджери досить часто використовують світовий досвід в економіці та управлінні бізнесом. Однак копіювання іноземних стратегій поведінки, їх видозмінення, удосконалення чи адаптація до національного контексту не завжди дає бажані результати. Проблеми трансформаційних процесів, які відбуваються в національній економіці, вимагають використання світових результатів і розробки оригінальних наукових підходів до вирішення сучасних економічних проблем з урахуванням національних особливостей і реалій.

Основною ідеєю, яка відображає сутність концепції стратегічного управління, є ідея про те, що при визначенні цілей підприємств необхідно враховувати взаємодію і взаємовплив зовнішнього та внутрішнього середовища. При цьому стратегія є засобом досягнення цілей, а для реалізації стратегії все підприємство повинно діяти стратегічно [1]. Управління стратегічним розвитком підприємств можна визначити як процес, за допомогою якого керівництво визначає конкретні цілі діяльності та контролює виконання планів розвитку, які постійно оновлюються та модифікуються, з метою формулювання стратегій для досягнення цих цілей з урахуванням довгострокового управління підприємствами та найбільш значущих зовнішніх і внутрішніх умов.

Управління стратегічним розвитком підприємств – це не просто певна кількість ідей, підходів і методів, це динамічний процес корпоративного аналізу, вибору стратегії, планування, забезпечення та реалізації встановлених планів, який включає повторюваний процес. Цикл вирішує п'ять основних завдань:

- 1) визначити майбутній бізнес компанії та сформулювати стратегічне бачення напряму розвитку організації;
- 2) перетворити стратегічне бачення та місію на вимірювані цілі та завдання ефективності;
- 3) розробити стратегію досягнення бажаного цільового результату;
- 4) кваліфіковано та ефективно впроваджувати та виконувати обрану стратегію;
- 5) на основі накопиченого досвіду, мінливих умов, нових ідей і нових можливостей оцінити рівень реалізації поставлених цілей, розглянути нові напрямки розвитку та переглянути довгострокові напрями, цілі, стратегії або пропозиції щодо їх реалізації (Виханський, 2011).

Підприємствам, які ставлять перед собою мету бути успішними і відповідно потребують подальшого розвитку щоб збільшити прибуток, охопити більшу частку ринку, отримати конкурентну позицію чи вливання інвестицій, слід однозначно покладатися на стратегічне управління. Управління стратегічним розвитком підприємств є не самоціллю, а інструментом реалізації стратегічної політики та завдань підприємств.

Постійні зміни зовнішнього середовища та зростання невизначеності зумовлюють необхідність удосконалення інструментів стратегічного управління підприємствами. У цьому випадку особливо важливо забезпечити стратегічну стабільність підприємств, щоб забезпечити їх стабільну конкурентну позицію. Стратегічну стійкість слід визначати як здатність підприємств досягати своїх місій та

формулювати стратегічні цілі, зберігаючи при цьому загальний, гармонійний і стабільний розвиток за умови постійного дисбалансу та впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Тому стратегічне управління можна розглядати як концепцію виживання в умовах невизначеності. Стратегічне управління дозволяє змодельовати, як має виглядати компанія в майбутньому: в якому середовищі їй потрібно працювати, яку позицію вона займає на ринку, якою конкурентною перевагою вона володіє, і зміни, які потрібно внести в підприємство.

Стратегічне управління є основою управління, доцільність формування якого полягає у наступному:

- стратегія відображає місію та систему цінностей підприємства, погляди вищого керівництва, його бачення майбутнього, яке допомагає зорієнтувати колектив в потрібному напрямі;

- сформована стратегія є інструментом координації, що забезпечує узгодження цілей, а у випадку виникнення конфліктів чи протиріч сприяє досягненню компромісів, допомагає здійснювати діагностику діяльності організації, визначаючи причини відхилень між цілями та результатами;

- наявність сформованої стратегії підвищує готовність організації реагувати на непередбачені зміни, демонструє зв'язок між функціями посадових осіб, сприяє ґрунтовному управлінню [2].

Стратегічне управління на підприємствах дасть змогу досягнути таких основних результатів/

1. Створити системний потенціал для досягнення цілей підприємств, складовими частинами якого є:

- фінансові, сировинні і людські ресурси, що входять до організаційної структури підприємств;

- вироблена продукція, або надані послуги, що запропоновані на ринку;

- сформований позитивний імідж підприємств.

2. Удосконалити структуру підприємств та їх внутрішні зміни, що забезпечують чутливість до змін зовнішнього середовища і відповідну адаптацію до них [3].

Для успішного управління стратегічним розвитком підприємств необхідно обов'язково враховувати такі фактори як конкуренція, технологічні зміни, політичні та економічні ризики, а також соціальні тенденції. При дослідженні управління стратегічним розвитком підприємств, можна зробити висновок, що воно спрямоване на створення конкурентних переваг підприємств та зміцнення дієздатної стратегічної позиції, яка забезпечує майбутнє виживання підприємств в постійно мінливому середовищі. Таким чином, вибір конкретної стратегії в стратегічному управлінні пов'язаний з декількома факторами, такими як: здатність керівництва формувати можливості та управляти ними; життєвий цикл підприємств; готовність управлінської команди до змін та ризиків; чітко сформованого фактичного потенціалу підприємств. Динамічний корпоративного стратегічного управління є своєрідною захисною силою, яка дозволяє фірмам впевнено рухатися до своїх цілей, незважаючи на можливі негативні впливи зовнішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Белошапка В.А. Стратегическое управление: принципы и международная практика. Учебник. Под ред. В.А. Белошапки. Киев: Абсолют – В, 1998. 352 с.

2. Петров В.В., Сидоров А.А. Оцінка інноваційного потенціалу регіонів України. *Економіка і наука*. 2015. № 1. С. 201-216.

3. Судомир С.М., Герчанівська С.В. Стратегічне управління розвитком підприємства. *Агросвіт*. №13 -14 . 2011. С.33 – 35.